

**De Vita Et Honestate Canonicorvm, Et Aliorvm
Ecclesiasticorvm Specvlvm**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

Quomodo ad curata beneficia promouendi examinari debea[n]t. cap.xix.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](#)

consequatur effectum, huiusmodi suspensionis sentia, præter Romani Pontificis autoritatem, ut proprii Patriarcha minime relaxetur, vt in hoc anno quatuor patriarchales sedes specialiter honoretur, que hanc constitutionem sancta Tridentina Synodus volens obseruari, candem innouavit^a.

^a d. sess. 7. c. 3.
b. c. cum in eū
ēt. s. inferio
ra. delectio.
Parochialis ec
clesia, qua at
te a clericis acci
pi posse, et que
in isto qualita
tes requirantur.

Præterea, licet canon à felic. recordatione Andre
dro Papa III. editus^b, inter cetera statuerit, pro
lus regimen ecclesiæ parochialis suscipiat, nullum
quintum ætatis annum attigerit; ac si non
moribus commendandus existat; quodque regi
men assumptus huiusmodi, si monitus, non
præfixo à canonibus tempore in presbyterium conti
tus, à regimini eiusdem amoueatur officio, & si au
feratur. Quia tamen in obseruatione canonis rema
re multi exhibuerunt negligentes, sancta Tridentina
odus periculosa illorum negligentiam voluntate
executione suppleri, cōstitutionem Gregorii
in generali Lugdunensi concilio editam inno
qua statuitur; vt nullus ad regimen parochialis esse
assumatur, nisi sit idoneus moribus, scientia, &
Decernendo collationes de parochialibus ecclesiis,
qui non attigerint 25. annum decnero facientur
bus omnino carere. Is etiam, qui ad huiusmodi regi
men assumetur; vt gregis sibi crediti diligenter man
gerere possit, in parochiali ecclesia, cuius rectorem erit,
residere personaliter teneatur. Et intra annum de
bi commissi regimini tempore numerandum, deinceps
ad sacerdotium promoueri. Quodsi intra idem tempore
promotus non fuerit, ecclesia sibi cōmissa (cum aucto
præmissa monitione) sit præsentis cōstitutionis
ritate priuatus. Super residentia vero, vt præ
facienda, possit Ordinarius gratiam dispensatio
tempus facere; prout causa rationabilis hoc ex
tempore.

*Quomodo ad curata beneficia promouendi exami
nante debent. C A P. XIX.*

Quoniam expedit maximè animarum salu
dignis, atque idoneis parochis gubernari; ut
diligentius, ac rectius perficiatur, idcirco de
facto.

ta Tridentina Synodus^a, vt cum parochialis eccle-
siacatio, etiam si cura ecclesiæ vel Episcopo incum-
batur, & per vnum, vel plures administretur, e-
tiam in ecclesiis patrimonialibus, seu receptiis nuncu-
tis, in quibus consuevit Episcopus vni, vel pluribus
curam animatum dare, quos omnes ad infrascriptum
cum tenere mandat, per obitum, vel resignationem
etiam in curia, seu aliter quomodo cumque contigerit,
etiam si ipsa parochialis ecclesia reseruata, vel affecta
sit generaliter, vel specialiter, etiam vigore indulti,
temporalij in fauorem sanctæ Romanae ecclesiæ Car-
dinalem, seu Abbatum, vel Capitulorum; debeat Epi-
scopatam, habita notitia vacationis ecclesiæ, si opus
fuerit idoneum in ea vicarium, cum congrua eius ar-
bitrio fiducium portionis assignatione, constituere; qui
etiam ipsa ecclesia sustineat, donec ei de rectore pro-
vidatur. Porro Episcopus, & qui ius patronatus ha-
bita extra decem dies, vel aliud tempus ab Episcopo
providendum, idoneos aliquot clericos ad regendam
eccliam coram deputandis examinatoribus nominet.
Libet autem etiam aliis, qui aliquos ad id aptos
vocant, corum nomina deferre, vt possit postea de
cubilibet etate, moribus, & sufficientia fieri diligens
assessio. Et si Episcopo, aut Synodo prouinciali pro-
rogato more videbitur magis expedire, per edictum
publicum vocentur, qui volent examinari^b.

^b De huiusmo-
di edicto propo-
nendo vide e-
tiam concilium
Mediolanense
part. 2.

Examinatores
quot, & a quis
bus constituti
debeant.

Qualitates in
examinatori-
bus requisiˆ

M m v tiati in

tiati in Theologia, aut iure canonico, vel aliis
seu regulares, etiam ex ordine medicantum, aut
seculares, qui ad id magis videbuntur idonei, iunt
omnes ad sancta Dei euangelia, se quamcumque ho-
na affectione postposita, fideliter munus exco-
municandi praestare.

*Iuramentum ab
examinatore
bus praestandum.*

*Examinatio
hac gratia fieri
debet.*

Caveantque ne qui cquam prorsus occasione
minis, nec ante, nec post accipiant: aliqui simili-
vitium tam ipsi, quam alij dantes incurant, & si
folui nequeant, nisi dimissis beneficiis, que quoniam
cumque etiam antea obtinebant, & ad alia in posse
inhabiles reddantur. Et de his omnibus non solum
ram Deo, sed etiam in Synodo provinciali, impo-
rit, rationem reddere teneantur: à qua si quod
officium eos fecisse compertum fuerit, grauissimo
bitrio puniri possint.

Peracto, deinde examine, renuntientur quoniam
ab his idonei iudicati fuerint astate, moribus
prudentia, & aliis rebus ad vacantem ecclesiastica-
nandam opportunis. Ex hisque Episcopus certe
quem cæteris magis idoneum iudicauerit, ageret
non alteri, collatio ecclesiæ ab eo fiat, ad quem
bit eam conferre. Si vero juris patronus ecclesiæ
ac institutio ad Episcopum, & non alium permissa
quem patronus digniorem inter probatos ab insti-
tutoribus iudicabit, Episcopo presentare teneatur
eo instituatur. Cum verò institutio ab alio que
piscopo erit facienda, tunc Episcopus solus ei
eligit digniorem, quem patronus ei presentat, ac
institutio spectat.

Quod si ius patronatus laicorum fuerit, debet
patrono presentatus erit, ab eisdem deputatis, non
examinari, & non nisi idoneus repertus fuerit.
*Nulli quæ ex a-
minato ecclesiæ
conferri potest.*

In omnibusque supradictis casibus non cuiquam
quam vni ex predictis examinatis & ab exami-
natoribus approbat, iuxta supradictam regulam, electio
providetur, nec predicatorum examinorum relata
quod minus executionem habeat, vlla deuoluntatio
pellatio, etiam ad Sedem Apostolicam, sine emul-
dis Legatos, aut Vicelegatos, aut Nunios seu lega-
tos, aut Metropolitanos, Primate, vel Patriarchas.

vel alii cons-
um, aut de-
poni, sumat
imperio invi-
us excom-
muni-
one impo-
nuntur
qui han-
gan-
t, quod
ia in po-
s non con-
ciati, in
a li que
gran-
ar, que
ribus
celeste
pus can-
rit aspi-
d' que
us excom-
muni-
onem ab
teneantur
lio qui
folia et
enteraque
it, debet
tatus, no-
fuerit, no-
cuique
exam-
am, ple-
rum re-
solutio-
ne cum
os feu-
Patimur
mostra, impedit, aut suspendat; alioquin vicarius,
cum ecclesiæ vacanti antea Episcopus arbitrio suo, ad
causam deputauit, vel postea deputabit, ab eius
caelicitate, & administratione non amoueat, ut
aut eidem, aut alteri qui probatus & electus fuerit, in his, sit prouisum; alias prouisiones omnes seu
indivisibiles præter supradictam formam factæ, surre-
piente esse censentur, non obstantibus huic decreto
privilegiis, indultis, priuilegiis, præventionibus,
rationibus, nouis prouisionibus, indultis concessis
vniuersitatibus, etiam ad certam summam,
scilicet in impedimentis quibuscumque. Si tamen adeò exi-
gimus dictæ parochialis fuerint, vt totius huius
communitatis operam non ferant; aut nemo sit, qui se
non querat libidinosa; aut ob apertas factiones, seu
alibi, neque in aliquibus locis reperiatur; scilicet grauio-
rum ac umultus possint excitari; poterit Ordinarius,
iuncta conscientia cum deputatorum consilio ita ex-
ponente habitur, hac forma omisla, priuatum aliud
etiam, exteris tamē, vt supra, seu uatis adhibere. Lice-
bitus modo provinciali, si qua in supradictis circa
communitatis formam addenda, remittenda esse censuerit,
probaret. Ad hoc vero decretū in executione & obser-
vante deducendū, ad perpetuā rei memoriam insignem
Papa V. desuper his verbis constitutionem edidit.

*Ego collatione parochialium ecclesiærum Pij V.
constitutio. C A P. XX.*

I monferendis beneficiis ecclesiasticis, & præfertim
parochialibus ecclesiæ personis dignis, & habilibus,
quæ in loco residere, & perse ipsos curâ exercere va-
lent, quantum diligentia adhiberi oporteat Alex. ad III.
Ia cræsi^a, & Gregorij decimi in Lugdunensi^b ge-
nibus concilii, ac Innoceti^c similiiter tertij^c, & aliorū
sanctorum Pontificum prædecessorum nostrorum edita
statutes testatur: Quod vt diligentius, ac rectius
possit, statuit etiā Synodus Tridentina^d, vt occur-
re sacrazione parochialis ecclesiæ, etiam generali-
ter, vel specialiter, etiam vigore indulti in favorem
A. E. Cardinaliū, aut alias quomodolibet reseruatae
vel

^a part. I. cap. 13.
^c c. quianon-
nulli. de clericis
non residentibus.
^b c. licet. cano-
de clericis. in 6.
^c c. de multa, et
^c c. extirpanda
de praebendis.
^d fiss. 24. c. 18.